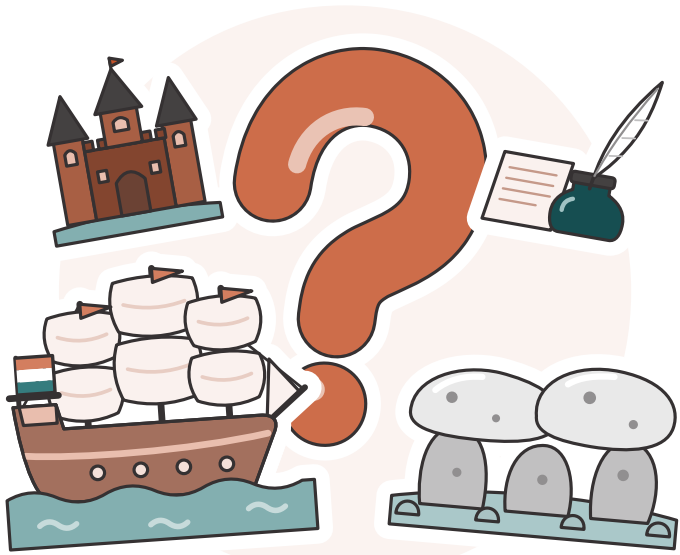
WARIES QUIZBOEKEN

De grote quiz over

de geschiedenis van Nederland

190 vragen met uitleg, om samen te spelen



Uitgeverij Waries

Zo speel je

In dit boek staan 190 vragen in 19 rondes van 10. Speel ze allemaal op één avond, of verdeel ze over een paar keer.

De quizmaster

Eén speler is de quizmaster. Die leest de vragen voor, houdt de tijd in de gaten en kijkt achterin het boek wat het goede antwoord is.

Teams

Speel alleen, met z'n tweeën of in teams. Elk team schrijft zijn antwoorden op een papiertje. Overleggen mag, voorzeggen niet!

Punten

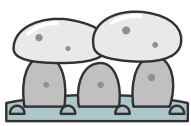
Elk goed antwoord is 1 punt. Na elke ronde leest de quizmaster de antwoorden voor en noteert de punten op het scoreblad achterin.

De schatvraag

De laatste vraag van elke ronde is een schatvraag. Het team dat het dichtst bij het goede getal zit, krijgt 2 punten.

De uitleg

Bij elk antwoord staat een korte uitleg. Lees die hardop voor: zo steekt iedereen er iets van op, ook wie het fout had.


Soorten vragen

Elke ronde heeft een mix van vier soorten vragen.

MEERKEUZE
Kies uit vier antwoorden: A, B, C of D. Lees ze alle vier voor.

WAAR OF NIET WAAR
Een bewering. Klopt die, of klopt die niet?

OPEN VRAAG
Er staan geen antwoorden bij: dit moet je echt weten.

SCHATVRAAG
Noem een getal. Wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten.

Tips voor een geslaagde quiz

- Geef bij elke vraag ongeveer een halve minuut bedenktijd.
- Joker: elk team mag één keer per quiz een joker inzetten. De punten van die ronde tellen dan dubbel. Zeg het wel voordat de ronde begint!
- Gelijke stand aan het eind? Dan wint het team dat bij de laatste schatvraag het dichtst in de buurt zat.
- Speel je met jong en oud? Geef kinderen bij open vragen gerust een hint.

Zo vind je de antwoorden

Bovenaan elke ronde staat op welke pagina de antwoorden en de uitleg staan. Bij de antwoorden staat weer waar de vragen van die ronde beginnen.

Inhoud

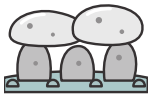
Zo speel je **3**

1 Hunebedden en oertijd 6
2 Romeinen aan de Rijn 8
3 Friezen, Franken, Vikingen 10
4 Graven en ridders 12
5 Steden en de Hanze 14
6 Bourgondiërs, Habsburgers 16
7 Beeldenstorm en Opstand 18
8 De jonge Republiek 20
9 VOC en WIC 22
10 Leven in de Gouden Eeuw 24
11 Zeehelden en het Rampjaar 26
12 Pruiken en patriotten 28
13 De Franse tijd 31
14 Een nieuw koninkrijk 33
15 Koloniaal verleden 35
16 Stoom en fabrieken 37
17 Stemrecht en zuilen 39
18 Neutraal en in crisis 42
19 Bezetting en bevrijding 44

Antwoorden en uitleg **47**
Scorebladen **67**

RONDE 1 · 10 VRAGEN

1 Hunebedden en oertijd



Antwoorden en uitleg: p. 47

1 Hoe heten de grote platte stenen die bij een hunebed bovenop de rechtopstaande stenen liggen?

- **A** Kasseien
- **B** Grafzerken
- **C** Molenstenen
- **D** Dekstenen

2 Hoe zijn de enorme keien van de Drentse hunebedden in Nederland terechtgekomen?

- **A** Ze kwamen omhoog bij een oude vulkaanuitbarsting
- **B** Ze werden uit de Ardennen over land gesleept
- **C** Landijs nam ze in een ijstijd mee uit Scandinavië
- **D** Ze werden op vlotten over de Noordzee aangevoerd

3 WAAR OF NIET WAAR?

De Nederlandse hunebedden zijn ouder dan de grote piramide van Gizeh in Egypte.

4 Naar welk soort aardewerk is de cultuur van de hunebedbouwers genoemd?

- **A** Touwbekers
- **B** Trechterbekers
- **C** Klokbekers
- **D** Standvoetbekers

5 **WAAR OF NIET WAAR?**

Vroeger dachten veel mensen dat de hunebedden door reuzen waren gebouwd.

6 Op welke dieren jaagden de mensen van de Hamburgcultuur vooral, aan het eind van de laatste ijstijd?

- **A** Rendieren
- **B** Mammoeten
- **C** Wilde zwijnen
- **D** Bevers

7 Waar werd ‘Krijn’ gevonden, het eerste fossiel van een neanderthaler uit Nederland?

- **A** In het hoogveen bij Emmen
- **B** Op de zeebodem voor de Zeeuwse kust
- **C** In een zandafgraving op de Veluwe
- **D** In een mergelgroeve bij Maastricht

8 **OPEN VRAAG**

Het meisje van Yde stierf zo’n 2000 jaar geleden en werd in 1897 door turfstekers gevonden. In welke bodem bleef haar lichaam zo goed bewaard?

9 In het Vorstengraf bij Oss, de grootste grafheuvel van Nederland, vonden archeologen in 1933 een bronzen emmer. Wat zat erin?

- **A** Een gouden kroon met edelstenen
- **B** Een bronzen helm met hoorns
- **C** Een ijzeren zwaard met gouden versiering
- **D** Een zilveren drinkhoorn

RONDE 6 · 10 VRAGEN

6 Bourgondiërs, Habsburgers



Antwoorden en uitleg: p. 52

1 In welke stad werd keizer Karel V in het jaar 1500 geboren?

- **A** Madrid
- **B** Gent
- **C** Wenen
- **D** Rome

2 Uit welke stad kwam Adriaan Floriszoon Boeyens, die in 1522 als Adrianus VI de enige Nederlandse paus werd?

- **A** Utrecht
- **B** Nijmegen
- **C** Leiden
- **D** Maastricht

3 **WAAR OF NIET WAAR?**

Volgens een oude grap sprak de veeltalige Karel V Duits tegen God.

4 Met wie trouwde Maria van Bourgondië in 1477, waardoor de Nederlanden bij het Huis Habsburg kwamen?

- **A** Maximiliaan van Oostenrijk
- **B** Lodewijk XI van Frankrijk
- **C** Ferdinand van Aragon
- **D** Hendrik VII van Engeland

5 Aan wie gaf Maria van Bourgondië in 1477 het Groot Privilege, in ruil voor erkenning en geld?

- **A** De steden van de Hanze
- **B** De Staten-Generaal
- **C** De paus in Rome
- **D** De koning van Frankrijk

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Op hoeveel houten heipalen rustte het zeventiende-eeuwse stadhuis op de Dam in Amsterdam, het latere Koninklijk Paleis, oorspronkelijk?

11

RONDE 11 · 10 VRAGEN

Zeehelden en het Rampjaar



Antwoorden en uitleg: p. 57

1 In welke Zeeuwse stad werd admiraal Michiel de Ruyter in 1607 geboren?

- **A** Middelburg
- **B** Zierikzee
- **C** Veere
- **D** Vlissingen

2 Welk Engels vlaggenschip namen de Nederlanders in 1667 tijdens de Tocht naar Chatham mee naar huis?

- **A** De Royal Charles
- **B** De Victory
- **C** De Mary Rose
- **D** De Golden Hind

3 Welke kolonie mocht de Republiek bij de Vrede van Breda in 1667 houden, terwijl Nieuw-Amsterdam definitief Engels werd?

- **A** Ceylon
- **B** Formosa
- **C** Suriname
- **D** Brazilië

10 **SCHATVRAAG** · wie het dichtst bij zit, krijgt 2 punten

Hoeveel mensen kwamen er ongeveer vrij toen Nederland in 1863 de slavernij in Suriname en op de Antillen afschafte?

16

RONDE 16 · 10 VRAGEN

Stoom en fabrieken



Antwoorden en uitleg: p. 62

1 Wat verbood het Kinderwetje van Van Houten uit 1874?

- **A** Het slaan van leerlingen door onderwijzers
- **B** Schoolverzuim door kinderen onder de zestien
- **C** Bedelen op straat door kinderen
- **D** Werk in fabrieken door kinderen jonger dan twaalf

2 **WAAR OF NIET WAAR?**

In 1851 had Nederland al veel meer stoommachines dan buurland België.

3 Wat werd mogelijk dankzij de pers waarvoor de Amsterdamse familie Van Houten in 1828 octrooi kreeg?

- **A** Cacaopoeder
- **B** Ingeblikte melk
- **C** Melkchocolade
- **D** Suikerklontjes